

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové, soudce Mgr. Jiřího Lifky a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové v právní věci

žalobkyně: **O. K.**

bytem M., Č.

zastoupena Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem

sídlem Ječná 548/7, Praha 2

proti

žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**

sídlem Orlická 4/2020, Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 24. 6. 2014, č. j. VZP-14-01417998-D981,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně, občanka Ukrajiny, se domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí regionální pobočky žalované v Praze, kterým bylo určeno, že žalobkyně byla pojištěnkyní žalované v době svého zaměstnání od 1. 10. 2009 do 31. 1. 2013, kdy její pojištěnecký vztah zanikl.

Žalobkyně tvrdila, že poté, co v České republice téměř pět let legálně žila a pracovala, v roce 2012 otěhotněla, a proto nastoupila do pracovní neschopnosti. Z toho důvodu nemohla požádat o prodloužení povolení zaměstnání, jehož platnost jí vypršela

dne 31. 1. 2013, kdy skončil i její pracovní poměr. Tím také na základě § 3 odst. 2 písm. b) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, (dále jen „zákon o zdravotním pojištění“) zanikla její účast ve veřejném zdravotním pojištění. Lékařskou péči spojenou s porodem a mateřstvím si tedy žalobkyně musela hradit sama. Žalobkyně zdůraznila, že i po skončení zaměstnání na území České republiky pobývala legálně, neboť požádala o povolení k trvalému pobytu, které jí také bylo v roce 2014 uděleno.

Žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí je nepřipustně diskriminační, neboť v jeho důsledku byla žalobkyně zbavena účasti na zdravotním pojištění právě v okamžiku, kdy potřebovala zdravotní péči. Kdyby byla žalobkyně osobou s trvalým pobytem na území České republiky, účast na zdravotním pojištění by jí s koncem pracovního poměru nezanikla. Dále žalobkyně rozhodnutí žalovaného považuje za rozporné s ústavně garantovanou ochranou ženy v těhotenství v pracovněprávních vztazích, neboť pozice ženy, která se pokouší zajistit si zdravotní péči související s porodem je podstatně zhoršena, není-li účastna veřejného zdravotního pojištění. Napadené rozhodnutí je dle žalobkyně též v rozporu s čl. 13 Evropské sociální charty, který garantuje právo na sociální a lékařskou pomoc; v žalobě je namítnut též rozpor s čl. 3 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně, čl. 12 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a čl. 5 Úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Uvedla, že žalobkyně v rozhodné době na základě zákona o zdravotním pojištění nemohla být účastnicí veřejného zdravotního pojištění. Tím není žádným způsobem dotčeno její právo na přístup ke zdravotní péči; ta však musí být financována z jiných zdrojů než od žalované. Takový stav dle názoru žalované není v rozporu s ústavními a mezinárodněprávními lidskoprávními garancemi.

Žalobkyně v replice k vyjádření žalované zrekapitulovala svou argumentaci uvedenou již v žalobě a navrhla, aby soud aplikovaná ustanovení zákona o zdravotním pojištění navrhl Ústavnímu soudu ke zrušení pro rozpor s ústavním

Městský soud v Praze se s žalobkyní ztotožnil v závěru, že ustanovení § 2 zákona o zdravotním pojištění jsou protiústavní, a proto navrhl jejich zrušení Ústavnímu soudu v souladu s čl. 95 odst. 2 Ústavy.

Ústavní soud návrh městského soudu částečně zamítl a částečně odmítl nálezem ze dne 3. 5. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 2/15. Dospěl k závěru, že se zákonodárce nedopouští protiústavní diskriminace, pokud v přístupu k veřejnému zdravotnímu pojištění rozlišuje podle toho, jak silný vztah má daná osoba k České republice; je tedy přípustné, aby cizinka bez trvalého pobytu, jakou je například žalobkyně, měla omezený přístup do systému veřejného zdravotního pojištění ve srovnání s občany České republiky a cizinci s trvalým pobytem na jejím území.

Městský soud v Praze napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal v rozsahu žalobních bodů, přičemž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu.

O věci bylo v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodnuto bez nařízení ústního jednání, neboť žalobkyně ani žalovaná s tímto postupem po poučení soudem nevyjádřily nesouhlas.

Žaloba není důvodná.

Podle § 2 odst. 1 zákona o zdravotním pojištění jsou dle tohoto zákona pojištěny jednak osoby s trvalým pobytem na území České republiky, jednak osoby bez trvalého pobytu, které jsou zaměstnanci zaměstnavatele se sídlem na území České republiky.

Podle § 3 odst. 2 písm. b) zákona o zdravotním pojištění osobě, která nemá na území České republiky trvalý pobyt, zaniká účast na pojištění dnem, kdy přestane být zaměstnancem.

Žalovaná výše uvedená ustanovení aplikovala na případ žalobkyně a dospěla ke správnému závěru, že žalobkyni účast na veřejném zdravotním pojištění zanikla dnem 31. 1. 2013, kdy jí skončil pracovní poměr. Napadené rozhodnutí je tedy v souladu se zákonem, což žalobkyně nezpochybnila. V žalobě pouze tvrdila, že aplikace zákonných ustanovení v jejím případě porušuje její základní práva garantovaná ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami, které mají přednost před zákonem.

Soud konstatuje, že je v souladu s čl. 95 odst. 1 Ústavy uvedenými ustanoveními zákona vázán. Nález Ústavního soudu, jímž byl zamítnut návrh na zrušení aplikovaných zákonných ustanovení pro rozpor s ústavním pořádkem, je dle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazný pro všechny orgány a osoby. Městskému soudu tak v pokračujícím řízení nepřísluší hodnotit soulad výše uvedených ustanovení zákona s ústavním pořádkem.

Stejně tak není namístě zvažovat neaplikaci zákona pro rozpor s mezinárodními smlouvami o ochraně lidských práv. Za prvé platí, že při rozporu zákona s mezinárodní smlouvou o lidských právech není obecný soud oprávněn podle čl. 10 Ústavy přednostně aplikovat mezinárodní smlouvu, nýbrž stejně jako v případě rozporu zákona s ústavním pořádkem musí o věc předložit k rozhodnutí Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01). V nyní projednávané věci Ústavní soud při posouzení návrhu na zrušení aplikovaných ustanovení zákona vzal v úvahu i mezinárodní závazky České republiky, a dospěl k závěru, že k jejich porušení nedošlo.

Proto soudu v pokračujícím řízení nezbylo, než konstatovat, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něž má právo na náhradu nákladů řízení ten účastník, který byl v řízení úspěšný. Žalobkyně v nyní projednávané věci úspěšná nebyla a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední

den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. ledna 2018

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.

předsedkyně senátu